

Revisorernas redogörelse 2023

(bilaga till revisionsberättelse 2023)

1. Inledning

Kommunens revisorer har kommunfullmäktiges uppdrag att granska kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet och pröva om den sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Revisorerna skall också granska om kommunens räkenskaper är rättvisande och om den kontroll som sker är tillräcklig.

I god revisionsred anges inriktningen på följande sätt:

- *ändamålsenlighet*; om verksamheten efterlever och lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten
- *ekonomi*; om verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra
- *räkenskaper*; om verksamhetens redovisning upprättas i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed, om den ger en rättvisande bild av tillståndet,
- *intern kontroll*; om den kontroll som görs inom styrelser och nämnder är tillräcklig, d.v.s. om ledning, styrning, uppföljning och kontroll är tillfredsställande.

I denna bilaga vill vi föra fram noteringar och allmänna synpunkter som kommit fram i vår granskning. Vi vill också kortfattat redovisa några av de granskningar som genomförts under revisionsåret 2023. Granskningarna presenteras i separata rapporter och har avrapporterats vid slutrevisionsmöten med företrädare från kommunen och de kommunala bolagen. Rapporterna redovisas löpande till kommunfullmäktiges presidium och finns även tillgängliga på kommunens och revisionens hemsida.

2. Måluppfyllelse

Ekonomi och verksamhet

Allmänt

Kommunens resultat för 2023 uppgår till + 86 mnkr (föregående år + 134,9 mnkr), vilket gör att resultatutfallet för 2023 är en försämring med 48,9 mnkr mot föregående år. Resultatet enligt balanskravet uppgår enligt årsredovisningen till 17,9 mnkr. I årsredovisningen lyfts ökade generella statsbidrag, ett positivt utfall av skatteavräkningen, statliga medel för kostnadsutjämning men även nämndernas totala resultat.

När det gäller nämndernas resultat för helåret så är det kultur- och fritidsnämnden, lärandenämnden, Norrhälsinglands miljö-/räddningsnämnd, Svågadalsnämnden och tekniska nämnden som inte klarat av att hålla sig inom sin budget.

Norrhälsinglands miljö-/räddningsnämndens negativa resultat för helåret uppgår till 2,8 mnkr. Svågadalsnämndens negativa resultat för året uppgår till 3,4 mnkr. Kultur- och fritidsnämndens negativa resultat för året uppgår till 0,5 mnkr. Lärandenämndens negativa resultat för året uppgår till 30,7 mnkr. Tekniska nämndens negativa resultat för året uppgår till 62,7 mnkr.

Kommunstyrelsen, social- och omsorgsnämnden, byggnadsnämnden och överförmyndarnämnden redovisade samtliga ett positivt resultat som hjälpte till att minska nämndernas negativa avvikelse mot budget.

Finansiella mål beslutade av kommunfullmäktige

För god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet anges:

Finansiella mål	Utfall 2023	Måluppfyllelse									
<p>Skattesats Skattesatsen är 21:61.</p>	Skattesatsen är oförändrad.	Målet är uppfyllt.									
<p>Årets resultat Resultatmålet är att resultatet före finansnettot i genomsnitt för perioden ska uppgå till 1 % av summan av skatteintäkter och statsbidrag/utjämningsbidrag. Resultatmålet gäller för perioden 2023-2026</p>	Årets resultat hamnade på 1,3 % av skatteintäkter och statsbidrag/utjämningsbidrag.	Målet är uppfyllt.									
<p>Investeringar Investeringsramen för perioden är 1 103,4 mnkr för den skattefinansierade verksamheten och 221 mnkr för den taxefinansierade VA/renhållningsverksamheten.</p>	Investeringsnivån ligger inom beslutad ram för perioden. Årets investeringar uppgår till 267,8 mkr.	Målet är uppfyllt.									
<p>Kassalikviditet Kassalikviditeten ska ligga inom spannet 70 % - 100 %, där 100 % innebär att kommunen precis klarar sina kortfristiga åtaganden. Måttet beskriver kommunens betalningsförmåga på kort sikt. Måttet beräknas genom att summan av kortfristiga fordringar, kassa, bank och företagskredit divideras med kortfristiga skulder.</p>	Kassalikviditeten uppgick till 92 % (2022-12-31 99 %).	Målet är uppfyllt.									
<p>Kortfristiga Placeringar Pensionsmedel Syftet är att säkerställa framtida pensionsutbetalningar för anställda. Medlen värdesäkras genom att den realiserade avkastningen återinvesteras till ett belopp som minst motsvarar inflationen. Uttag ur pensionsmedlen kan årligen göras för att jämna ut pensionskostnaderna. Beslut om uttag tas i samband med respektive års budgetberedning.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Pensionsmedel</th> <th>2023-12-31</th> <th>2022-12-31</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Anskaffningsvärde</td> <td>229,5</td> <td>228,1</td> </tr> <tr> <td>Verkligt värde</td> <td>269,5</td> <td>239,9</td> </tr> </tbody> </table>	Pensionsmedel	2023-12-31	2022-12-31	Anskaffningsvärde	229,5	228,1	Verkligt värde	269,5	239,9	Målet är uppfyllt.
Pensionsmedel	2023-12-31	2022-12-31									
Anskaffningsvärde	229,5	228,1									
Verkligt värde	269,5	239,9									

<p>Försäljningsmedel Syftet är att finansiera angelägna investeringar som utvecklar kommunen. Årligen prövas om medlen ska värdesäkras genom att den realiserade avkastningen återinvesteras till ett belopp som minst motsvarar inflationen.</p> <p>Beslut om ianspråktagande av försäljningsmedel tas i samband med respektive års budgetberedning.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Försäljn. medel</th> <th>2023-12-31</th> <th>2022-12-31</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Anskaff. värde</td> <td>319,4</td> <td>317,3</td> </tr> <tr> <td>Verkligt värde</td> <td>365,9</td> <td>331,5</td> </tr> </tbody> </table>	Försäljn. medel	2023-12-31	2022-12-31	Anskaff. värde	319,4	317,3	Verkligt värde	365,9	331,5	
Försäljn. medel	2023-12-31	2022-12-31									
Anskaff. värde	319,4	317,3									
Verkligt värde	365,9	331,5									
<p>Upplåning För den skattefinansierade verksamheten ska det finnas möjlighet att lånefinansiera angelägna investeringar. För den taxefinansierade VA- och renhållningsverksamheten beräknas en nyupplåning med 221 miljoner kronor under perioden.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Ny-upplåning</th> <th>2023-12-31</th> <th>2022-12-31</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kommunen</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Taxe-finansierad</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Ny-upplåning	2023-12-31	2022-12-31	Kommunen	0	0	Taxe-finansierad	0	0	Målet är uppfyllt.
Ny-upplåning	2023-12-31	2022-12-31									
Kommunen	0	0									
Taxe-finansierad	0	0									
<p>Soliditet Soliditeten, med hänsyn tagen till pensionsförpliktelser, ska ligga på 30 % eller högre. Måttet visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar finansieras med eget kapital respektive skulder. Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme.</p>	Soliditeten uppgick till 48,1 %. (2022-12-31 47,6 %).	Målet är uppfyllt.									

Vi bedömer att det är en oroväckande nettokostnadsutveckling inom tekniska nämnden. Enligt årsredovisningen påtalas nämndens resultat bero på VA-verksamhetens renoveringsbehov, ökade kostnader på energi, material och kemikalier samt konsekvenserna av sommarens skyfall. VA-verksamhetens resultat kan enligt gällande regelverk utjämnas över flera år. Den taxefinansierade verksamheten i nämnden avseende avfallsverksamheten visar totalt på ett överskott (0,9 mnkr), vilket beror på att arbeten skjutits fram i väntan på beslut.

Vi vill understryka att det är väsentligt att kommunen arbetar långsiktigt med att anpassa verksamheten till de tilldelade ekonomiska ramarna.

Verksamhetens mål beslutade av kommunfullmäktige

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens tre övergripande verksamhetsmål som fastställts i budget för att uppnå kommunens vision. De övergripande verksamhetsmålen är följande:

- Samhällstjänster av högsta kvalitet
- Blomstrande näringsliv
- Attraktiv och hållbar livsmiljö

Kommunfullmäktige har valt ut ett antal indikatorer för att visa i vilken riktning kommunen ska utvecklas för att uppnå de övergripande målen. I årsredovisningen 2023 är bedömningen att det har skett:

- en förbättring i riktningen mot att nå målet ”Samhällstjänster av högsta kvalitet”
- en oförändrad riktning mot att nå målet ”Blomstrande näringsliv”
- en förbättring i riktningen mot att nå målet ”Attraktiv och hållbar livsmiljö”

Kommunfullmäktige har i budgeten även fastställt nio verksamhetsmål kopplat till de övergripande målen. I årsredovisningen görs en bedömning av måluppfyllelse av verksamhetsmålen. Av redovisningen framgår att fem av nio verksamhetsmål är i hög grad uppfyllda samt att fyra av nio verksamhetsmål delvis är uppfyllda.

Vi bedömer sammantaget att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för ekonomi och verksamhet med avseende på god ekonomisk hushållning.

3. Granskningsarbete

Enligt kommunallagen skall revisorerna varje år granska all verksamhet. Resurser finns dock inte att granska varje detalj i kommunens omfattande och komplexa verksamhet. Prioriteringar måste därför göras i granskningsarbetet. Val av granskningsområden sker utifrån en risk- och väsentlighetsanalys som årligen uppdateras. Granskningsarbetet kan delas in i årligt återkommande granskningar och mer fördjupade granskningsområden.

3.1 Granskning av styrelse, nämnder och beredning

En grundläggande granskning av styrelsens och nämndernas ledning, styrning, åtgärder och kontroll samt måluppfyllelse för verksamheten och ekonomi har genomförts. En grundläggande granskning är en översiktlig granskning av nämndens arbete och bygger på möten med styrelsen och nämnder för genomgång av arbetssätt, ekonomi, verksamhet samt viktiga händelser för året. Förutom dessa möten läser revisorerna nämndernas protokoll och handlingar löpande under året samt tar del av styrelsens och nämndernas uppföljning och rapportering.

Utöver den grundläggande granskningen genomförs en rad fördjupade granskningar avseende styrelsen och nämndernas arbete i enlighet med revisionens riskanalys. Resultatet av de fördjupade granskningarna redovisas i nästa kapitel, 3.2.

Kommunstyrelsen

Styrelsen kan delvis verifiera att dess förvaltning har utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023. I revisionens fördjupade granskning avseende kommunens arbete med att beakta barnkonventionen bedömdes kommunstyrelsens ledning, styrning och uppföljning som inte helt ändamålsenlig. Vidare framgår det av styrelsens verksamhetsrapport för 2023 att tre mål bedöms vara i hög grad uppfyllda, två mål bedöms vara delvis uppfyllda och för två mål lämnas ingen bedömning.

Styrelsen kan i rimlig grad verifiera att förvaltningen har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt under år 2023. Styrelsen redovisar ett överskott om 4,9 mnkr i förhållande till budget.

Den interna kontrollen hänförlig till styrelsens förvaltning har i stort varit tillräcklig under år 2023. I revisionens fördjupade granskning avseende kommunstyrelsens och de kommunala bolagens uppsikt och kontroll avseende personuppgiftshantering var den samlade bedömningen att kommunstyrelsen inte helt uppfyller uppsiktsplikten avseende kommunkoncernens samlade personuppgiftshantering. Den grundläggande granskningen visar på att av styrelsens åtta verksamhetsmål är det endast tre mål som har angivna indikatorer. Flera av indikatorerna saknar även ingångsvärde och målvärde för 2023, vilket gör att möjligheten att följa upp målen brister.

Byggnadsnämnd

Nämnden kan delvis verifiera att dess förvaltning har utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023. I nämndens verksamhetsrapport 2023 bedöms ett mål vara helt uppfyllt, två mål i hög grad uppfyllda och tre mål bedöms vara delvis uppfyllda.

Nämnden kan i rimlig grad verifiera att förvaltningen har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt under år 2023. Nämnden redovisar ett överskott om 0,1 mnkr i jämförelse med budget.

Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har delvis varit tillräcklig under år 2023. Revisionens uppföljande granskning avseende byggnadsnämndens styrning, ledning och kontroll påvisar att nämnden inte helt vidtagit tillräckliga åtgärder. Den grundläggande granskningen visar på att det i text framgår hur nämnden ska arbeta för att nå målen och att det för fyra av sex mål finns angivna indikatorer, vilka också står beskrivna i text. För majoriteten av indikatorerna framgår ingångsvärde och målvärde för 2023.

Social- och omsorgsnämnd

Nämnden kan delvis verifiera att dess förvaltning har utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023. I nämndens verksamhetsrapport 2023 bedöms tre mål vara i hög grad uppfyllda och två mål bedöms vara delvis uppfyllda.

Nämnden kan i rimlig grad verifiera att förvaltningen har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt under år 2023. Nämnden redovisar ett överskott i förhållande till budget om 3,4 mnkr.

Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har i rimlig grad varit tillräcklig under år 2023. Den grundläggande granskningen visar att av nämndens sex mål, har fem mål angivna indikatorer. Av 24 indikatorer är det 10 indikatorer som saknar ingångsvärde och/eller målvärde för 2023, vilket gör att möjligheten att följa upp målen brister. Den grundläggande granskningen visar på att nämnden inte har antagit något eget direktiv för rapportering till nämnden.

Tekniska nämnd

Nämnden kan delvis verifiera att dess förvaltning har utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023. I nämndens verksamhetsrapport 2023 bedöms två mål vara i hög grad uppfyllda, fyra mål bedöms vara delvis uppfyllda och ett mål som saknar bedömning för året.

Nämnden kan inte verifiera att förvaltningen har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt under år 2023. Nämnden redovisar ett underskott om 62,7 mnkr i jämförelse med budget. Den grundläggande granskningen påvisar att nämnden inte helt vidtar tillräckliga åtgärder för att nå mål för sin ekonomi.

Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har delvis varit tillräcklig under år 2023. Den grundläggande granskningen visar att nämnden har angivna indikatorer för sex av sju verksamhetsmål. Ingångsvärde och målvärde saknas dock för samtliga indikatorer, vilket gör att möjligheten för uppföljning brister. I nämndens verksamhetsrapport 2023 bedöms två mål vara i hög grad uppfyllda, fyra mål bedöms vara delvis uppfyllda och ett mål saknar bedömning. Den grundläggande granskningen påvisar att nämndens årsresultat för ekonomin avviker med 19,7 mnkr från senast lämnade årsprognos (per november).

Lärandenämnd

Nämnden kan delvis verifiera att dess förvaltning har utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023. I nämndens verksamhetsrapport 2023 bedöms två mål i hög grad uppfyllda och tre mål vara delvis uppfyllda.

Nämnden kan inte verifiera att förvaltningen har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt under år 2023. Nämnden redovisar ett underskott i jämförelse med budget om 30,7 mnkr. Den grundläggande granskningen påvisar att nämnden inte helt vidtar tillräckliga åtgärder

för att nå mål för sin ekonomi. Revisionen ser allvarligt på nämndens underskott och kommer att följa nämndens utveckling under år 2024.

Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har delvis varit tillräcklig under år 2023. Den grundläggande granskningen visar att fyra av nämndens fem mål har angivna indikatorer. Samtliga indikatorer saknar dock målvärden och ingångsvärden vilket gör att möjligheten för uppföljning brister.

Den grundläggande granskningen påvisar vidare att nämndens rapporterade prognos avseende årsresultat för ekonomin är förenligt med lämnad årsprognos.

Kultur- och fritidsnämnd

Nämnden kan delvis verifiera att dess förvaltning har utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023. Revisionens fördjupade granskning påvisar att kultur- och fritidsnämndens styrning, ledning och uppföljning inte helt bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. I nämndens verksamhetsrapport 2023 bedöms två mål vara helt uppfyllda, sex mål bedöms vara i hög grad uppfyllda och sex mål bedöms vara delvis uppfyllda. Vi noterar att uppföljning saknas för flera av nämndens verksamhetsmål.

Nämnden kan delvis verifiera att förvaltningen har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt under år 2023. Nämnden redovisar ett underskott i jämförelse med budget om 0,5 mnkr.

Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har delvis varit tillräcklig under år 2023. Revisionens fördjupade granskning avseende styrning, ledning och uppföljning påvisar att nämndens interna kontroll inte helt är tillräcklig. Den grundläggande granskningen visar på att av nämndens 25 verksamhetsmål har 13 mål angivna indikatorer. Samtliga indikatorer saknar dock målvärden och ingångsvärden vilket gör att möjligheten för uppföljning brister.

Överförmyndarnämnd

Nämnden kan i allt väsentligt verifiera att dess förvaltning har utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023. I nämndens verksamhetsrapport för 2023 bedöms tre mål vara helt uppfyllda och två mål vara i hög grad uppfyllda.

Nämndens förvaltning har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023. Nämnden redovisar ett överskott i jämförelse med budget om 1,2 mnkr.

Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har i allt väsentligt varit tillräcklig under år 2023. Den grundläggande granskningen visar att samtliga verksamhetsmål saknar indikatorer med målvärden för 2023, vilket gör att mätbarheten och möjligheten till uppföljning brister.

Norrhälsinglands miljö- och räddningsnämnd

Nämnden kan i allt väsentligt verifiera att dess förvaltning har utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023. I nämndens verksamhetsrapport 2023 bedöms ett mål vara helt uppfyllt och fyra mål bedöms vara i hög grad uppfyllda.

Nämnden kan inte verifiera att förvaltningen har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt under år 2023. Nämnden redovisar ett underskott i jämförelse med budget om 2,8 mnkr. Den grundläggande granskningen finner i nämndens protokoll ingen spårbarhet till att nämnden vidtar några åtgärder för att nå mål för sin ekonomi.

Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har delvis varit tillräcklig under år 2023. Den grundläggande granskningen visar att nämndens samtliga mål saknar indikatorer med angivna ingångs- och målvärden vilket gör att mätbarheten och möjligheten till uppföljning brister.

Svågadalsnämnd

Nämnden kan i allt väsentligt verifiera att dess förvaltning har utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023. I nämndens verksamhetsrapport 2023 bedöms sex mål vara i hög grad uppfyllda och ett mål vara delvis uppfyllt.

Nämnden kan inte verifiera att förvaltningen har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt under år 2023. Nämnden redovisar ett underskott i jämförelse med budget om 3,4 mnkr. Den grundläggande granskningen finner i nämndens protokoll ingen spårbarhet till att nämnden vidtar några åtgärder för att nå mål för sin ekonomi. Revisionen ser allvarligt på nämndens underskott och kommer att följa nämndens utveckling under 2024. Revisionen ser att de förtroendevalda i nämnden i högre grad behöver vara delaktiga i nämndens budgetprocess.

Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har delvis varit tillräcklig under år 2023. Den grundläggande granskningen påvisar att det i nämndens protokoll saknas spårbarhet till att nämnden tagit beslut om en nämndplan för 2023. Däremot finns en upprättad nämndplan för året. Av fullmäktiges *Budget 2023 och plan 2024-2026* framgår att nämnden omfattas av 12 särskilda uppdrag och utvecklingsområden. I nämndplanen finns sju av dessa angivna.

Den grundläggande granskningen påvisar att tre av sju mål har angivna indikatorer. Flera indikatorer saknar dock målvärden och ingångsvärden vilket gör att mätbarheten och möjligheten till uppföljning brister. Den grundläggande granskningen visar på att nämnden inte har antagit något eget direktiv för rapportering till nämnden.

Gemensam nämnd – Företagshälsovårdsnämnd

Nämnden kan i rimlig grad verifiera att dess förvaltning har utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023. Nämnden har i stort uppfyllt samtliga verksamhetsmässiga mål. Av nämndens redovisning framgår att åtta av de nio verksamhetsmål uppnås under året och övriga målet uppnås delvis för året.

Nämnden kan i rimlig grad verifiera att förvaltningen har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt under år 2023. Nämnden redovisar ett positivt resultat mot driftsbudget om 4,44 mnkr.

Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har i allt väsentligt varit tillräcklig under år 2023.

Gemensam nämnd – Hjälpmedelsnämnden

Nämnden kan i rimlig grad verifiera att dess förvaltning har utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023. Gemensam nämnd Hjälpmedelsnämnden har i stort uppfyllt samtliga verksamhetsmässiga mål. Av nämndens redovisning framgår att tre av fem mål uppnås under året och att de övriga två målen bedöms delvis uppnås för året.

Nämnden kan i rimlig grad verifiera att förvaltningen har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt under år 2023. Nämnden redovisar ett positivt resultat mot driftsbudget om 1,0 mnkr.

Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har i allt väsentligt varit tillräcklig under år 2023.

Valberedning, Demokrati- och kvalitetsberedning och Gruppledarberedning

Valberedningen bereder valärenden till kommunfullmäktige avseende nyval och ordförandeval. Valberedningen har under 2023 haft fem sammanträden som protokollförts.

Demokrati- och kvalitetsberedningen har under 2023 haft sju sammanträden. Beredningen upprättar minnesanteckningar från sammanträdena.

Gruppledarberedningen har under 2023 haft fem sammanträden. Beredningen upprättar minnesanteckningar från sammanträdena.

3.2 Fördjupade granskningar

En rad fördjupade granskningar avseende styrelsen och nämndernas arbete genomförs under året. Resultatet av de fördjupade granskningarna redovisas nedan:

Granskning av delårsrapport per 2023-08-31

Vi har utfört en översiktlig granskning av utfall och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter för Hudiksvalls kommun för perioden 2023-01-01–2023-08-31. Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats grundad på vår översiktliga granskning.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, Översiktlig granskning av delårsrapport. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning har även skett enligt ”Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse” i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att den delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, och den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskrav per 2023-08-31

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskrav per 2023-08-31 syftar till att bedöma om resultatet i delårsrapporten för 2023 är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen om god ekonomisk hushållning och om resultatet är förenligt med balanskravet.

I granskningen riktas fokus mot om det finns förutsättningar att mål och balanskrav kommer att uppnås för perioden.

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas. Vi ser ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär. Vi bedömer att det finns behov av

åtgärder för att säkerställa att verksamheten kan bedrivas inom tilldelade ekonomiska ramar och en plan för hur reglering av det negativa balanskravsresultatet ska genomföras.

I delårsrapporten lämnas hänvisning till synnerliga skäl eller användning av medel från resultatutjämningsreserven som tänkta åtgärder. Vi vill uppmärksamma att förarbetena till kommunallagen menar på att återopande av synnerliga skäl att inte återställa ett negativt balanskravsresultat ska vara mycket väl motiverat och kravet på god ekonomisk hushållning ska vara uppfyllt.

Granskning av årsredovisning 2023

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för Hudiksvalls kommun för år 2023-01-01–2023-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskrav per 2023-12-31

Granskning av god ekonomisk hushållning 2023 syftar till att bedöma om resultatet i årsredovisningen för 2023 är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning och om resultatet är förenligt med balanskravet.

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Med anledning av att ingen mätning har genomförts för verksamhetsmålet avseende sociala företag, är det inte möjligt för revisionen att göra bedömning om resultatet är förenligt med detta verksamhetsmål.

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det i övrigt inte framkommit några

omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de övriga åtta verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Kommunstyrelsen lämnar ingen sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2023.

Av balanskravsutredningen framgår att årets balanskravsresultat är positivt och uppgår till 19,4 mnkr. Av redovisningen går att utläsa att kommunen inte har några ackumulerade negativa balanskravsresultat vid årets ingång. Mot bakgrund av lämnat balanskravsresultat redovisas inget negativt balanskravsresultat vid utgången av 2023 som enligt kommunallagen (11 kap 12§) ska återställas under de tre närmast följande åren.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet är uppfyllt.

Granskning av kommunens arbete med att beakta barnkonventionen

Sedan den 1 januari 2020 är FN:s barnkonvention lag i Sverige. Det innebär ett större ansvar för kommuner att tillämpa barns rättigheter så att de får ett genomslag vid bedömningar, ärenden och beslut som rör barn.

Barn är medborgare i samhället som saknar rösträtt och representation i beslutande församlingar. Risker att barn inte blir hörda samt bristen på tillräckligt stöd och skydd är skäl till att barn har egna rättigheter. Trots att Sverige åtagit sig att följa FN:s barnkonvention sedan ratificeringen år 1990, kvarstår många utmaningar för att tillgodose barns rättigheter. Konventionen innehåller fyra grundläggande principer som är styrande för tolkningen av konventionen. Dessa principer uttrycker att:

- Alla barn har lika värde och därmed rätt att inte bli diskriminerad (artikel 2)
- Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn (artikel 3)
- Alla barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6)
- Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad (artikel 12)

Av artikel 4 i konventionen framgår att konventionsstaten, där kommuner också ingår, ska nyttja sina resurser till fullo för att uppfylla barns rättigheter och vidta alla lämpliga åtgärder gällande exempelvis administrativa förfaranden för att genomföra konventionens rättigheter. När barnkonventionen nu är lag är det en risk att många kommuner inte vidtagit tillräckliga åtgärder och saknar en tydlig styrning och uppföljning utifrån ett barnrättsperspektiv.

I Hudiksvall visar skolornas rapportering att arbetet kontinuerligt behöver tydliggöras, utvecklas och förstärkas med särskild utgångspunkt i barnkonventionen. Att uppföljning av barnkonsekvensanalyser sker och dokumenteras anges vara ett utvecklingsområde för hela grundskolan. Granskningar som gjorts tidigare visar att det finns brister i hur barnkonventionen konkretiseras och implementeras i kommunen. Revisorerna har, med bakgrund av ovanstående, funnit att det utifrån väsentlighet och risk är relevant att granska styrningen och uppföljningen kring barnkonventionen.

Revisorerna i Hudiksvalls kommun har utifrån ovanstående beslutat att genomföra en granskning av kommunens arbete med att beakta barnkonventionen.

Syfte med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsens ledning, styrning och uppföljning är ändamålsenligt utifrån ett barnrättsperspektiv.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsens ledning, styrning och uppföljning **inte helt** är ändamålsenlig utifrån ett barnrättsperspektiv.

Baserat på granskningens iakttagelser rekommenderas kommunstyrelsen att:

- barnkonventionen förtydligas i kommunens centrala styrdokument för att i större utsträckning säkerställa att ett barnrättsperspektiv genomsyrar kommunens arbete.
- kommunstyrelsen systematiskt följer upp och utvärderar arbetet med barnkonventionen och hur väl barnkonventionen efterföljs i kommunens verksamheter.
- kommunstyrelsen fortsätter utveckla former för dialog och inflytande med barn och unga.
- kommunstyrelsen i högre utsträckning följer och analyserar tillgänglig statistik av barn och ungas levnadsvillkor.

Granskning av kommunstyrelsens och de kommunala bolagens uppsikt och kontroll avseende personuppgiftshantering

Kommuner har ett av det svenska samhällets mest komplexa uppdrag, detta då en stor del av den samhällsviktiga verksamheten räknas till deras ansvarsområde. En avgörande del av detta uppdrag innebär att hantera personuppgifter av olika slag. I många fall kan uppgifterna vara både sekretessbelagda och känsliga, och i stora volymer.

År 2018 trädde den nya dataskyddsförordningen (GDPR) i kraft. Det främsta syftet med dataskyddsförordningen är skydda enskildas grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. Andra syften med dataskyddsförordningen är att modernisera dataskyddsdirektivets regler från 1995 och att anpassa dessa till det nya digitala samhället.

Eftersom kommuner hanterar stora volymer av personuppgifter, ofta med ett stort skyddsvärde, är riskerna kopplat till denna hantering generellt stora. Kommuner är dessutom särskilt utsatta för olika typer av dataintrång och IT-attacker, ofta med syfte att tillskansa sig information och särskilt personuppgifter. Sammantaget innebär detta stora krav på både styrning och uppföljning av dataskyddsarbetet i en kommun.

Brister i hantering av personuppgifter och skyddet för enskildas integritet kan leda till ett försämrat förtroende för både den enskilda kommunen men även offentlig sektor och välfärdssystemet i allmänhet. Förtroende tar lång tid att bygga upp, men kan snabbt raseras av en enskild incident. Brister kan också leda till skada för organisationen och/eller individerna som drabbas, och i sin tur ge negativa ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Revisorerna i Hudiksvalls kommun har utifrån ovanstående beslutat att genomföra en granskning av kontrollen av efterlevnaden av GDPR.

Efter genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen **inte helt** uppfyller uppsiktsplikten avseende kommunkoncernens samlade personuppgiftshantering. Den samlade bedömningen är också att inget av de granskade bolagen helt uppfyller kraven på intern kontroll avseende personuppgiftshandlingen.

Däremot noterar vi att det i de flesta fall finns en medvetenhet om att riskhanteringen inom området, och uppföljningen av dataskyddsarbetet kan förbättras. Vi noterar också att vissa förbättringsåtgärder har initierats men inte hunnit få effekt vid tiden för denna granskning.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen lämnas följande samlade rekommendationer till kommunstyrelse och bolagsstyrelser:

- Säkerställa att medvetenhet och kunskap finns i kommunen och bolagen avseende vilka risker som är förknippade med personuppgiftshantering, och hur dessa risker kan påverka kommunkoncernens verksamhet.
- Säkerställa att Riktlinje för informationssäkerhet, eller motsvarande styrande dokument, gäller även bolagen.
- Utifrån den generella riskbilden avseende personuppgiftshantering bör uppföljning av kommunkoncernens dataskyddsarbete ske mer systematiskt och ingående än i dagsläget.
- Arbeta riskbaserat med uppföljningen, så att de största och mest angelägna riskerna eller riskområdena avseende dataskydd prioriteras främst.
- Utvärdera hur kommunkoncernens dataskyddsarbete (dataskyddsombudet och olika stöd- och operativa resurser) bör organiseras och resurssättas. Exempelvis kan olika verksamheter och bolag behöva olika mycket stödresurser och det kan övervägas om vissa delar av arbetet kan genomföras koncernövergripande.

Granskning av kultur och fritidsnämndens ledning, styrning och uppföljning och intern kontroll

Kultur- och fritidsnämnden har som nämnd ett ansvar för sin verksamhet, där nämnden har att tillse att denna bedrivs enligt fullmäktiges mål och riktlinjer, samt att detta sker med tillräcklig kontroll. Nämnden fullgör, kommunens uppgifter inom kultur- och fritidssektorerna. Nämnden ansvarar för stöd till föreningslivet och strategiska kultur- och fritidsfrågor, samt frågor om ungdomsinflytande och den strategiska folkhälsopolitiken. Nämnden ska aktivt delta i det brottsförebyggande arbete som berör deras ansvarsområde.

Utdelning av bidrag i en kommun är en icke lagstadgad kommunal uppgift. När kommunen lämnar bidrag förutsätts att bidrag skall ges till personer/föreningar/organisationer på lika villkor. Hudiksvalls kommun erbjuder olika former av ekonomiskt stöd till kommunens föreningar och kultur- och fritidsnämnden ansvarar för hanteringen av föreningsbidrag. Ur ett styrningsperspektiv såväl som ur ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och policys. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag ska fattas samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan. En tillförlitlig och säker hantering av dessa bidrag är viktig ur flera aspekter. En bristande intern kontroll på området medför ökad risk för oegentligheter och i förlängningen förtroendeskadliga konsekvenser för regionen.

Revisorerna har utifrån väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende kultur- och fritidsnämndens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kultur- och fritidsnämndens styrning, ledning och uppföljning **inte helt** är tillräcklig för att bedriva en ändamålsenlig verksamhet inom granskade områden samt med en **inte helt** tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning rekommenderas kultur- och fritidsnämnden att:

- tillse att det bör göras en genomgång av roll- och ansvarsfördelning för att öka tydligheten för samtliga nämndsledamöter och ersättare.
- nämnden tillser att protokollen utvecklas innehållsmässigt och innefattar mer information för spårbarhet, t.ex. kring ekonomiskt utfall.
- fatta beslut om tillämpningsanvisningar för intern kontroll i enlighet med kommunens reglemente för intern kontroll. Nämnden bör införa rutiner för delrapportering av utfall av kontrollmoment i syfte att kunna besluta om åtgärder under året i de fall brister noteras. Nämnden bör fatta beslut om åtgärder med anledning av resultatet av internkontrollarbetet.
- tillse att hela nämnden är involverade i den riskbedömning som ligger till grund för nämndens systematiska arbete med intern kontroll utifrån att hela nämnden är ansvarig för att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnden bör även tillse rutiner att aktualisera riskbedömning under året och revidera internkontrollplanen vid behov.

- se över processen för föreningsbidrag och tillse att det finns dokumenterade regler, rutiner, checklistor, bedömningsgrunder och kontroller samt tillse att utförda kontroller dokumenteras och signeras. Detta för spårbarhet och att undvika personberoende.

Extra granskningsinsats

Revisionen har utifrån en inkommen skrivelse och påstådd polisanmälan mot en enskild förtroendevald i social- och omsorgsnämnden genomfört en extra granskningsinsats under februari och mars 2024. I inkommen skrivelse anförs att en privat aktör från en förtroendevald i nämnden, under november månad 2023, ska ha erhållit ett arbetsmaterial i form av ett förfrågningsunderlag. Revisionen har undersökt händelsen genom dokumentgranskning och en träff med berörd förtroendevald. Vi har kunnat konstatera att ett arbetsmaterial har delats med en privat aktör några dagar innan beslut i nämnden om förfrågningsunderlagets publicering, vilket är en brist. Baserat på den fördjupade granskningsinsatsen ser revisionen dock inget behov av att vidta ytterligare åtgärder i ärendet. Joakim Westlund har ej deltagit i denna extra granskningsinsats.

3.3 Uppföljning av tidigare års granskningar

Uppföljande granskning avseende byggnadsnämnden

Revisorerna i Hudiksvalls kommun granskar årligen delårsbokslut och årsredovisning, samt genomför fördjupade granskningar utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. De granskningar som revisionen genomför innehåller ofta förslag på åtgärder. Dessa åtgärder varierar i omfattning och därmed också i tid för genomförande. En viktig del av revisionens arbete är därför att följa upp tidigare genomförda granskningar för att se om berörd nämnd vidtagit åtgärder med anledning av dessa och om den granskade organisationen beaktat noterade brister, synpunkter och förslag.

Enligt SKR:s styrdokument God revisionssed i kommunal verksamhet 2022 påtalas även vikten av att följa upp de granskningar revisorerna gjort under året. Genom att regelbundet följa upp genomförda granskningar ges svar på om åtgärder med anledning av revisorernas kritik och rekommendationer har tagits i beaktande. SKR skriver vidare att uppföljningen kan genomföras som en särskild granskningsinsats med skriftlig rapport. Uppföljningen ger också underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning, och blir därmed en grund för riskanalysen inför kommande års revisionsplanering.

Revisorerna i Hudiksvalls kommun ser i sin risk- och väsentlighetsanalys det väsentligt att genomföra en uppföljande granskning inom byggnadsnämnden.

Granskningens syfte är att bedöma om byggnadsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförd granskning.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att byggnadsnämnden **inte helt** vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförd granskning.

Mot bakgrund av de iakttagelser som framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till byggnadsnämnden:

- Fortsatt utveckling av uppföljning och rapportering av de verksamhetsmässiga målen.
- Fortsatt utveckling av fördjupad analys av verksamhetens måluppfyllelse.

3.4 Förstudier

Revisionen kan även utvidga sin risk- och väsentlighetsanalys genom att genomföra förstudier. Under året har revisorerna inte genomfört någon förstudie.

3.5 Granskning av företag och stiftelser

Kommunens företag har granskats av utsedda lekmannarevisorer (hämtade ur kommunens revisionsgrupp) och revisorer. I granskningen har samplanering skett med respektive företags auktoriserade revisor och kommunrevisionen.

Granskning har skett av kommunens hel- och majoritetsägda bolag AB Glysisvallen, Fastighets AB Glysis med dotterbolaget Forsså Gruppen AB, Glada Hudikhem AB samt Fiberstaden AB.

Kommunens lekmannarevisorer har ett ansvar att granska Hudiksvalls kommuns bolag. PwC har uppdraget att biträda de valda lekmannarevisorererna i deras granskning.

Granskningen för räkenskapsåret 2023 omfattar följande:

1. Grundläggande granskning
2. Kommunkoncernens arbete med dataskydd

Granskning nr 1 fokuserar på hur styrelsearbetet bedrivs i respektive bolag samt måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi. Granskningen innefattar även uppföljning av föregående års grundläggande granskning.

Granskning nr 2 har skett inom ramen för kommunrevisionens granskning avseende personuppgiftshantering (se avsnitt 3.2). En del i granskningen har inriktats mot hur bolagen arbetar inom området.

Årets granskning visar att Fiberstaden har bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Övriga bolag har endast delvis uppnått finansiella mål för perioden. Granskningen har påvisat ett behov av att flertalet bolag behöver utveckla den interna kontrollen när det gäller området personuppgifter/dataskydd. Ett annat utvecklingsområde är att bolagen genomför en systematisk uppföljning/utvärdering av såväl bolagsinterna mål som följsamhet till kommunalt ändamål. Detta är en viktig del för att lekmannarevisionen ska kunna pröva om verksamheten har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt.

I granskning av Hudiksvalls kommuns företag ingår även att granska Stiftelsen Hälsinglands Museum. Granskning har skett samordnat med Region Gävleborgs utsedda revisor och i samråd med stiftelsens auktoriserade revisor. Revisionsberättelse översändes separat till kommunfullmäktige.

Granskning har skett av Hudiksvalls kommuns donationsfonder. Revisionsberättelser avrapporteras i separat ärende till kommunfullmäktige.

Hudiksvall 2024-04-18

Joakim Westlund
Ordföranden revisionen

Helena Ek Fält
Vice ordförande revisionen

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: JOAKIM WESTLUND

Datum: 2024-04-18 11:17

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

8FF4D617AFB6D9B60F510F054D2D25CE007D5A32741EC8623433DA814DB29578

Namn: Karin Helena Ek Fält

Datum: 2024-04-18 11:45

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

8FF4D617AFB6D9B60F510F054D2D25CE007D5A32741EC8623433DA814DB29578